

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการก่อนและหลังการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ
ของครูประถมศึกษา : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ

นางสาวช่อทิพย์ ทินบัว

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-297-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS AFFECTING ACADEMIC PERFORMANCE BEFORE AND AFTER
ACADEMIC RANK PROMOTION OF THE ELEMENTARY SCHOOL
TEACHERS : A QUANTITATIVE AND QUALITATIVE STUDY**

MISS CHAWTHIP THINBUA

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research**

Department of Educational Research

Graduate School

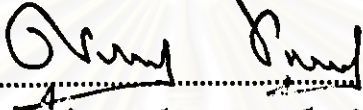
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-297-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการก่อนและหลังการเลื่อน
ตำแหน่งทางวิชาการของครูประถมศึกษา : การศึกษาเชิงปริมาณ
และคุณภาพ
โดย นางสาวช่อทิพย์ ทินบัว
ภาควิชา วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ นิตา ชูโต

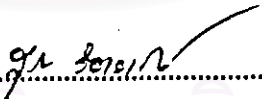
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ นิตา ชูโต)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

ช่อทิพย์ ทินบัว : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการก่อนและหลังเลื่อนตำแหน่ง
ทางวิชาการของครูประถมศึกษา : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ (FACTORS
AFFECTING ACEDMIC PERFORMANCE BEFORE AND AFTER ACADEMIC
RANK PROMOTION OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS : A
QUANTITATIVE AND QUALITATIVE STUDY.) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. นิตา ชูโต,
168 หน้า ISBN 974-638-297-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ข้าราชการครูทำผลงานทาง
วิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3 และศึกษาว่าเมื่อดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 แล้วการปฏิบัติ
งานปรับเปลี่ยนอย่างไร มีความประสงค์ที่จะทำผลงานต่อไปหรือไม่

การจัดเก็บข้อมูลมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 260
คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ส่วนที่ 2 ศึกษาจากครูที่เป็นกรณีศึกษา 2 กรณี

ผลการวิจัยสรุปถึงความสอดคล้องของข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ดังนี้

1. ปริมาณงานและคุณภาพงานหลังจากดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 แล้วนั้น ส่วนใหญ่จะเพิ่ม
มากขึ้น เช่น ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานในหน้าที่ เป็นที่ไว้วางใจกับ
เพื่อนครูให้แนะนำในการปรับปรุงการเรียนการสอน ฯลฯ ส่วนที่ยังเท่าเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น
การดูแลทรัพย์สินของสถานศึกษา จำนวนห้องเรียนที่สอน

2. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ข้าราชการครูทำผลงานทางวิชาการคือ ได้พัฒนาการเรียนการสอน
ได้เลื่อนตำแหน่งและรับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น มีเกียรติยศ ชื่อเสียง ได้รับการยกย่องในสังคม

3. ปัจจัยที่ส่งผลให้ครูทำผลงานทางวิชาการต่อเพื่อขอกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3 รับเงิน
เดือนระดับ 9 คือ ต้องการพัฒนาการเรียนการสอน ต้องการมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน
เพื่อเกียรติยศวงศ์ตระกูล ส่วนที่ไม่ทำต่อมีเหตุผลว่า อายุมาก สุขภาพไม่ค่อยดี ไม่มีเวลา

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#3970400527 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: ACADEMIC PERFORMANCE / THE ELEMENTALY SCHOOL TEACHERS

CHAWTHIP THINBUA : FACTORS AFFECTING ACADEMIC PERFORMANCE

BEFORE AND AFTER ACADEMIC RANK PROMOTION OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS : A QUANTITATIVE AND QUALITATIVE STUDY.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. NISA XUTO, 168 pp. ISBN 974-638-297-7

The purposes of this research were to study factors which encouraging teachers to perform an academic work for academic rank promotion to Archan three. Moreover, it would shown that whether the teachers perform differently if they were Archan three. Then, whether they were expecting to pursue an academic performance for Archan three level nine.

The data collection process had 2 steps. Firstly, 260 questionnaires were distributing to Archan three teachers by random sampling. Then analyzed by statistical discription, Secondly 2 cases were selected from the same school for case studied.

The outcome of the research has shown the relationship of the quantitative data and qualitative data as following :

1. After recognized as Archan three, most of their work were increased both quantitatively and qualitatively. e.g. research and development for improvement of their knowledge, they were trusted by colleagues to recommend for teaching improvement, etc. The part of work that remained unchange for example taking care of school's equipments, the amount of classes and number of student taught, etc.

2. The factors that encourage teachers to request an academic rank were improvement for teaching and learning, the promotion for higher ranking and salary, an honour and social prestige.

3. The factors contributing for pursuing further academic rank to Archan three level nine were the development of teaching contents, the career advancement, to be of an honour for the family. Teachers who declined to do so were because of considered as aging, health problems and lack of time.

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิติ..... *Chawthip Thinbua*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Nisa Xuto*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความรู้จากผู้มีพระคุณหลาย ๆ ท่าน ที่สำคัญยิ่ง คือรองศาสตราจารย์ นิตา ชูโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ให้โอกาสที่ดี ดูแลช่วยเหลือด้วยความห่วงใยและความเมตตาตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยได้ตระหนักถึงคุณค่าในสิ่งที่อาจารย์มอบให้เป็นอย่างยิ่ง ในการนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงตำแหน่งอาจารย์ 3 รวมทั้งผู้ที่อยู่ในพื้นที่ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ รวมทั้งวิธีการแสวงหาความรู้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ภาควิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณณติ เจลยวาเรศ ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเสมอมา และที่ขาดเสียมิได้คือบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาเอื้อเฟื้อทุนวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วิเชียร แสงจันทร์ รวมทั้งน้อง ๆ คือ คุณชานาญ ทินบัว คุณแอนก ทินบัว ที่คอยดูแล ให้ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ และสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ช่อทิพย์ ทินบัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 การบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการข้าราชการครูสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ.....	8
ตอนที่ 2 ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ.....	15
ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และวิธีการขอกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3 ของคณะ กรรมการข้าราชการครู.....	23
3.1 หลักเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 6-8...	26
3.2 กระบวนการการขอกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3.....	31
3.3 หลักเกณฑ์การขอกำหนดตำแหน่งตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9.....	34
3.4 เกณฑ์การตัดสินของ ก.ค.	35
ตอนที่ 4 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	61
การเลือกกรณีศึกษา.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างความสัมพันธ์.....	63
การศึกษาในภาคสนาม.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การจัดทำข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ.....	72
ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ อาจารย์ 3 ที่ได้จากการเฝ้าศึกษา.....	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	106
การอภิปรายผลการวิจัย.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	112
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	118
ประวัติผู้วิจัย.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 องค์ประกอบและจำนวนคณะกรรมการข้าราชการครู.....	9
2 จำนวนข้าราชการครูสายการสอน จำแนกตามสังกัดและตำแหน่ง ปีการศึกษา 2539.....	12
3 จำนวนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามสายงาน ปีการศึกษา 2539.....	16
4 จำนวนข้าราชการครูสายบริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามตำแหน่ง ปีการศึกษา 2539.....	16
5 จำนวนข้าราชการครูสายผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งและระดับ ปีการศึกษา 2539..	17
6 จำนวนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามเพศ ปีการศึกษา 2539.....	18
7 ข้าราชการครูสายงานการสอนที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามเพศ ปีการศึกษา 2539.....	18
8 จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 (6-8,9) จำแนกตามเขตและ จำแนกตามรายจังหวัด.....	19
9 จำนวนข้าราชการครูผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม เพศ ปีการศึกษา 2539.....	22
10 สัดส่วนของรายการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอน...	36
11 สัดส่วนของรายการการประเมินความชำนาญ/ความเชี่ยวชาญ และผลงานทาง วิชาการของข้าราชการครูสายงานการสอน.....	50
12 จำนวนกลุ่มตัวอย่างสุ่มตามสัดส่วน จำแนกตามเขตการศึกษา.....	58
13 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตการศึกษา	61
14 รายละเอียดการเก็บข้อมูล.....	67
15 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 จำแนกตาม สถานภาพ.....	72
16 จำนวนและร้อยละของปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการครูทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอ กำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3.....	77
17 เหตุผลของความเหมาะสมและไม่เหมาะสมของเกณฑ์การประเมินในการขอ กำหนด ตำแหน่งอาจารย์ 3.....	79
18 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ที่ทำผลงานต่อและไม่ทำผลงานต่อ.....	81
19 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ที่ทำผลงานต่อและไม่ทำผลงานต่อ.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณวุฒิ ที่ทำผลงานต่อและไม่ทำผลงานต่อ.....	82
21	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนชั่วโมงสอนที่ทำผลงานต่อและไม่ทำผลงานต่อ.....	83
22	เหตุผลของการทำและไม่ทำผลงานทางวิชาการ.....	84
23	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอนเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ในหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น.....	85
24	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอนเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 ในหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานเท่าเดิม.....	87
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในความรู้สึกรองข้าราชการครูสายงานการสอนเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3.....	88
26	สรุปอัตราประวัติของอาจารย์ 3 ที่เป็นกรณีศึกษา 2 กรณี.....	91

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย